

Ciència

tant inerts com vius. En aquesta obra, considerada com el seu testament científic, Lovelock, un dels grans pensadors de la nostra època, una de les figures més influents del món ecologista i un dels 100 intel·lectuals de més renom en l'àmbit mundial, examina eloqüentment els problemes a què s'ha d'enfrontar Gaia en l'actualitat, la majoria dels quals sorgeixen dels efectes de l'ús de combustibles fòssils i productes químics, i de la conquesta d'espai agrícola i per viure. En aquest llegat apassionat argumenta que, malgrat que el canvi climàtic sigui ja inevitable, encara estem a temps de sortir-nos-en, a llarg termini, sempre que reconeguem que tenim un problema –que ja ho fem–, el comprenguem –s'hi està treballant– i hi fem alguna cosa.

Carlos Lalueza Fox
Edicions UB / Omiscellula

Quan érem caníbals

Qui no recorda Hannibal Lecter, al caníbal més famós del cel·luloide? El canibalisme és un tema que desperta un rebuig unànime a la nostra societat, però en algunes cultures del passat era un costum corrent, al qual devem algunes paraules d'ús actual, com *barbacoa*, nom amb què els indis caribs denominaven la foguera amb què cuinaven els enemics capturats. Amb aquest punt de partida, Lalueza, especialista en antropologia i en anàlisi de poblacions humanes i del seu llinatge a partir de l'ADN, exposa amb un gran domini del gènere de la divulgació científica els orígens biològics i culturals d'aquesta pràctica ancestral, que de manera simbòlica encara practiquen algunes religions com el cristianisme, des dels nostres avantpassats homínids, fa més d'un milió d'anys, fins a cultures molt més recents, pràcticament coetànies nostres des del punt de vista del temps biològic. Una obra en què se succeeixen les explicacions biològiques i culturals, formant un entramat compacte que ens apropa de forma magistral als nostres orígens.

Ramon Folch
Mina

Suarem!

El canvi climàtic és un fenomen científicament provat, de mitigació incerta i de correcció tan difícil com indefugible. A partir d'aquest punt de partida, els autors basteixen una obra coral dirigida i redactada per Folch, distingit biòleg i socioecòleg, autor de nombrosos articles i llibres i d'estudis i projectes territorials

plantejats amb criteris sostenibles. Amb un llenguatge rigorós i acadèmic, però amb la proximitat que dona la seva redacció en forma d'intercanvi d'e-mails amb documents vinculats intercalats, la qual cosa permet un doble registre de lectura, aquest llibre aborda el tema de com ens afectarà el canvi climàtic i de què hi podem fer a nivell personal i col·lectiu, i s'allunya explícitament de l'alarmisme i la confusió generats per l'opinió pública. Com diu la portada del llibre, "el canvi climàtic és una discreta qüestió ecològica, un considerable problema ambiental i un trasbals socioeconòmic molt seriós". Una qüestió a la qual ningú no és aliè i que cal tenir ben present.

Còmic

Josep Gálvez

Una historia de los cómics. Núm. 3
El Comic-book: Superhéroes y otros géneros

Antoni Guiral
Panini

Una historia de los cómics és una obra que neix amb molts buits i mancances per cobrir. Si la memòria de la historieta ja és molt fràgil, l'estudi de la seva evolució es un terreny gairebé inexplorat, especialment des d'una perspectiva mundial. L'article indeterminat del títol ens envia un senyal de modestia de l'autor d'aquesta obra tan ambiciosa i necessària i, a més, es refereix a la parcialitat de l'enfocament historiogràfic que pren com a eix els diferents formats de publicació: tires de premsa, *comic-books*, revistes i llibres. Els dos primers volums s'han dedicat al desenvolupament de les tires, amb un fascinant període d'eclosió i una llarga etapa de decadència. Aquest tercer narra l'inici d'un format, el dels *comic-books*, i un gènere, el dels super-herois. Una època de pioners, de recreació de mitologies i d'incomprensió i persecucions com les recollides al capítol dedicat al cas de la *Sedució de l'innocent*.

María Gallardo y Miguel Gallardo
Astiberri

María y yo

María y yo és una petita i divertida crònica d'unes vacances d'un pare i la seva filla. Ara bé, sota aquest format narratiu, Miguel Gallardo ha escrit amb paraules i imatges una delicada i tendra història de amor paternal per María, la seva filla que té dotze

Màrius Serra

Els més venuts?

Quan vaig començar a publicar narrativa, ara fa vint anys, vaig topar amb una contradicció relacionada amb l'adjectiu *comercial*. A casa vivíem dels guanys que reportava una sabateria. En aquest context, el millor elogi que podia rebre qualsevol model de sabates era que fos comercial. Si no es venia bé calia rebaixar-ne el preu per donar-li sortida.

En canvi, aplicat al nou àmbit professional en el qual jo tot just m'iniciava, l'adjectiu *comercial* tenia un sentit negatiu. En la societat literària tothom menyspreava la narrativa comercial. Recordo com em fascinava viure les dues realitats alhora. Escoltar, a l'hora de dinar, com ma mare qualificava un fabricant de comercial com a sinònim de bo i sopar amb amics que malparlaven d'algun autor titllant-lo de comercial com a sinònim de dolent.

Tot això ha canviat una mica. No pas al sector sabater, imagino, sinó al llibresc. Les novel·les que tenen més números (o més exemplars amuntegats) per triomfar aquest Sant Jordi fan gala obertament de la seva condició de comercials.

A les insofribles faixes, en comptes de l'elogi encès (o

descontextualitzat) d'una patum, ara hi figura una xifra amb molts zeros: els exemplars ja venuts per aquest autor. Si els èxits multitudinaris de Cercas i Ruiz Zafón

van començar sent exemples clars de *success d'estime* reforçats després per l'embranchida comercial dels llibreters, fenòmens com els de Brown, Falcones i Gironell ja es van saltar aquesta primera fase.

I aquest Sant Jordi, més enllà del nou Ruiz Zafón, la llista de novel·les tallades pel mateix patró és notable. Presumptes *bestsellers* com ara els de Chufo Lloréns –la postfalconista *Et donaré la terra*– i Francesc Miralles –la postbrowniana *La profecia 2013*– competeixen per ser l'aposta més comercial amb presumptes paròdies d'aquesta tendència com *El asombroso viaje de Pomponio Flato*, d'Eduardo Mendoza. Potser començaria a ser hora de recordar que l'expressió *els-més-venuts* també pot tenir dues lectures: una de positiva i una de negativa.

Les obres que tenen més números per triomfar fan gala de ser comercials